1871. III. évfolyam. 228. szám. Szombat, november 18.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt — kr. | ½ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ | Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz. Vecsey-ház földszint a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos és Csáthy Károly könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyebütt a postahivatalok útján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdíj: Minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sora 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Az ellenzék magatartása.

⊙) Mi indította Andrássy Gyula grófot arra, hogy Bécsben vállaljon állást, s a magyar miniszterelnökséget a birodalmi külügyéréért elhagyja; vajon hiúsága vette-e arra, nagyobbnak tartván a birodalmi méltóságot, mint a nemzeti kormány élén kitüntetést; vagy pedig menekülni vágyott szépszerével: — nehéz volna elhatározni.

Diesvágyáról feltehető, hogy hiúsága ragadta el; ügyességét ismerve gondolható, hogy még elég jókor vélt szabadulhatni a hínárból.

Különös, hogy távozása, illetőleg birodalmi külügyérré léte, sem pártja részéről nem találtatetszésre, sem az ellenzék által nem helyeseltetett.

Hogy a Deákpárt nem örvendett rendkivülileg elmenetelén, azt természetesnek tartjuk azért, mert az Andrássy eltávozta — ki vaskezekkel tartotta a gyeplőt — a Deákpárt gyengülésének jeléül szolgál.

S hogy az ellenzék sem érzett kiváló örömet a vasmarku férfiunak odább állásán: annak indoka az, hogy egyátalában nem lehet helyeselni magyar érdekek szempontjából, azon beavatkozási politikának folytatását Andrássy, a külügyér, részéről, mit ő már mint miniszterelnök a csehek dolgaiba, illetőleg Ausztria belügyeibe magabeléértásával megkezdett.

Andrássynak — többi jó és nem jó tulajdona közt van egy, a mi az ő hatalmának, befolyásának növekedését félelmessé teszi, — s ez az ő nyughatlan természete.

Ő ezáltal könnyen ragadtathatik, cselekvési hevében, oly tettekre, melyek az egyedül békepolitikával előrehaladható zilált birodalmat, s ezáltal Magyarországot is egyik, vagy másik irányban, és pedig lehet, hogy épen oly irányban kötelezendi el cselekvő szerepre, mely sem nemzetünk geniusával össze nem egyeztethető, sem egyebet nem eredményez szerencsétlenségnél.

Innen az aggodalom miatta az ellenzéki körökben is...

Pedig az ellenzéknek, pártszempontból okoskodva, volna elég oka örvendezni.

Mert tagadhatlan, hogy a Deákpárt, Andrássy távoztával, gyengült, s még jobban is ernyedésnek fog indulni.

Lónyay nem fogja tudni annyira magához kötni a párt tagjait, nem lesz képes magát a kétes viszonyok közt ugy kivágni, nem bir elég ruganyossággal, hogy a rosz körülmények közt is, habár csak látszólag, oly jó képet mutasson, — mint ezt Andrássy részéről nem egyszer tapasztalá.

Az uj gróf a nemmagnások szemében szálka, mely könnyen fenakad, a magnások előtt pedig kicsiny arra nézve, hogy tekintély legyen.

Sem eszével bámulatot nem gerjeszt, sem szivével senkit el nem ragad.

Mindez tehát csak az ellenzék malmára hajtja a vizet; s az ellenzéknek volna oka, a miniszteri változás s a válság felett homeri kaczajban kitörni.

De az ellenzék csendesen, nyugodtan viselte magát az egész válság lefolyása alatt.

Nyugodtan, ki legfeljebb megmosolygja a szemei előtt lefolyó komédiák jeleneteit.

Csendesen viselte magát, mint a férfiu, ki érzi önerejét, anélkül, hogy csupán ellenfele gyengeségéből kivánna nyerni uj életet.

Az ellenzék ismeri jól a természetet; tudja, hogy az kivet kebléből mindent természetellenest; hogy annak törvényei mesterkéltséget nem türnek; hogy az visszakövetelni eredeti sajátságait.

Az ellenzék felfogta a dolgok menetének természetes egymásutánját, miszerint minden lázas állapotot elgyengülésnek kell követni.

Jól tudja, hogy nagy ugrás nincs a természetben, s kell lenni átmeneti időszakoknak; vagy, ha rendkivüliség adja is elő magát, annak előzményei mint titkos indokok már régen léteztek, habár tényleg nem mutatkoztak is.

Az ellenzék tudja, hogy a föld mélyén erőt vert gyökereket, habár felülről elmetszettek is, — ha jó a talaj — alig lehet visszatartani, hogy ujra hajtásokat ne hozzanak a felszinre.

Az ellenzék ismeri a magyar nemzet jellemét, őserejét, szivósságát és szabadságszeretetét.

Jól felfogta a közösügyes kiegyezés értéktelenségét.

Tudja, hogy ez a nemzet géniusával ellentétben áll.

Hogy a rothadt gyümölcs magától lesik fájáról; ez elveti azt, mint hitvány terhet, nemes galyairól!

Hogy a magyar nemzet, ha viseli is darabig, ellöki végre a szolgajármot izmos vállairól!

Tudja, hogy az ellenfél maga kifárad a folytonos küzdelem alatt, s szégyenkedve fut meg előbb-utóbb rablánczaival, melyeket a magyar nemzetre kovácsolt.

Jól tudja, hogy egyesek hatalomvágya, hiúsága, rajongása vagy hüttlensége, ha árthat is a nemzeti érdekeknek, de ezek elhallgatására képtelen.

Hogy a nemzet lelkesedése végre feltámad, s elfujja maga elől a silány akadályokat.

Hogy a nemzeti öntudat végre magához tér, s megszégyenîti a szemkápráztató bűvöletek nagymestereit.

S végre bizton reméli, hogy az égi gondviselés — mint már annyiszor — segélyül szegődik a nemzet köré, mely ezredév óta daczol az idő viharaival!...

A nemes büszkeség, a jó ügy védelme, a tiszta öntudat, a férfiui önérzet az, mi nem engedi, hogy silány kárörömre fakadjon, vagy féljen gyáva ellentől a magyar...

Ezért nem csinált vakiármát az ellenzék, még akkor sem, midőn vezértagjainak a vegyes kormányba belépése a hir szárnyaira akasztatott.

Az ellenzék e hirre is nyugodt maradt.

Nem ujongott örömében azon, hogy vezértagjai a kormányba belépnek; mert tudta, hogy ha ez megtörténik, csakis a nemzeti önállóság biztositékai megnyerésével történhetnek azon áldozat, miszerint a nem-kormányképeseknek hirdetett férfiak a mármár kormány képtelenekkel kezet fogjanak.

Az ellenzék várt és vár.

Mert jól tudja, hogy közel van az idő, midőn nem a mostani kormány tagjaival, hanem nélkülök és ellenökre is kormányra jut, a nemzet legfőbb óhajtásait juttatván sikerre.

Mert hiszen az önállóság oly elvitázhatlan sajátja a nemzetnek, melynek vissza kell jutni a nemzet birtokába!...

Ennek tudata magyarázza meg az ellenzék magatartását!

= **A Lajtántuli tartományokban** ugy látszik, csakugyan a komolyabb cselekvés terére lépnek; a birodalmi tanácsba küldendő követeknek Csehországban történendő közvetlen választása elrendelése ezt mutatja. Az ezt elrendelő legfelsőbb kézirat e hó 14-én kelt, s ő felségén kivül Holzgethan, Scholl, Grocholszky és Wehli által van aláirva, s a birodalmi képviseltetésről szóló törvény 7. §-sa értelmében kibocsátva.

= **Gróf Beust** a magyar osztrákbirodalom külföldi képviselőihez nov. 10-iki kelettel bucsúiratot intézett, mely nem egyéb öndicséretnél.

= **Aranyos-Megyesen** e hó 16-án Mándy Bertalan választatott meg (jobboldali jelölt) képviselőnek.

= **Halász Imre** a jeles publicista kilépett a miniszteriumból s osztálytanácsosi czimet nyert.

Kossuth Lajosnak

a cseh kérdésben nov. 8-kán irt harmadik levelét ma hozza a „Magyar Ujság.“ Ebben Beust politikájának birálatával foglalkozik, s igy szól:

Azon jogczimek között, melyeken a dynastia a magyar királyi széket és a cseh királyi széket birja, nemcsak hasonlat, hanem a legteljesebb azonosság forog fenn. Eredetre, időre, módra, feltételekre, biztositási formákra, mindenre nézve, le egészen a szavakig.

Csehország nem patrimonium, nem ugynevezett „örökös tartomány“, nem puszta függeléke Ausztriának, hanem diplomaticai kötésekre, kétoldalu szerződésre hivatkozható ország, állam; és ugy, mint Magyarország.

És a cseh korona államjogi állapotát, cseh ország jogait a fejedelem alig egy pár hét előtt szept. 12-én ünnepélyesen elismerte; és elismerését koronázási eskü által megujitani késznek nyilatkozott, mint már tegnap is említettem.

Fejedelmek tanácsosai jogokkal sokszor tréfát üznek — s néha fájdalom! büntetlenül is. — De urok szaváról játékot ne üzzenek. Ez mondhatlanul veszélyes játék.

Nem kell azt gondolni, hogy a mi az osztrák cseh kérdésben, Hohenwart megbuktatása előtt történt, a birodalmi cancellár hire tudta nélkül történt. Ha ugy történt volna, régen beadta volna lemondását. — Nincs nagyobb önámitás, mint ha egy nemzet, egy bizonyos helyzetet elfogad, aztán azon helyzet végzelmes logicája ellen magát irott malasztokkal véli biztosithatni.

Csinálnak egy közös ministeriumot, kezeibe adják az állami politicát s annak két nagy emeltyüjét: az erszényt, meg a kardot; s aztán azt mondják: „igen ám, de nem szabad avatkoznotok a belügyekbe.“ — Mese beszéd! Hiszen az természetes, hogy a birodalmi cancellár nem avatkozik holmi apró cseprő administrationalis detailokba, nem avatkoznék, még ha törvény nem volna is, hanem oly belügyi kérdésekbe, melyek a magas politicába vágnak, bizony avatkozik, ha száz irott malasztba meg lesz is irva, hogy ne avatkozzék.

Gróf Beust birodalmi cancellár ur, mint a császári ház első tanácsosa, tudta mi alapon vállalt Hohenwart ministerséget; ismerte programmját; — értette, mit jelent ez: hogy Habietinek minister, Jirecsek minister; ismernie kellett kibocsátása előtt a sept. 12dikei ünnepélyes császári nyilatkozatot; s ha ezek az ő politicája keretébe be nem illettek, hát miért várt, hogy az ebédet megfőzzék, miszerint aztán akkor dobják ki nagy scandalummal az ablakon, mikor már találni kellett a cseh országgyülésnek a nyiltan engagierozott királyi igéret értelmében? — Ez a királyi igéret tény, nyilvános tény, mely fel van vésve a végzet azon rovására, melyen a szótartás, meg a szószegés letörülhetlenül szamba vétetik.

Nekem biz egy kis szerény kételyem forog fenn az ily eljárás „savoir faire“ je tekintetében. Hanem hagyjuk ezt, lássuk magát a lényeget, a politikát.

Említém, minő állapotban van Csehország államjogi tekintetben.

És ime! ez a Csehország most azt mondja, először történik, hogy mondja: „jó! én nemcsak Osztrák-Magyar birodalmi közös ügyeket ismerek el, ugy a mint kiszabtátok; dualismust, paritást, mindent s nem követelem — a mint joggal követelhetném — hogy én „Der dritte im Bunde“ legyek, hogy engem harmadik „fél“-nek tekintsetek; hanem még ezen felül a magyar koronához nem tartozó országokkal és tartományokkal is külön közösügyességnek egész hosszu sorát ismerem el, s ezeknek közös intézéséhez hozzájárulni ajánlkozom, más szóval: beleolvadok az einheitliches Österreich“-ba s csak azt az egyet kötöm ki, hogy a mi ezen dupla közös ügyeken felül még fenmarad, abban én legyek a gazda saját házamnál, s nem a bécsi central hatalom.“

Ennyire ment a cseh hazafiak resignatiója. —

Én ha cseh volnék, ennyire soha sem mentem volna. — Soha!

Ez a tényállás! Államférfiaknak gróf Beust ur állásában nem holmi csiribiri technicalitások arasztjával, hanem a nagy horderő inclinatometerjével kell mérni az eseményeket.

A dolog hordereje ez: ha a csehek javaslatai elfogadtatnak, meg van fogva a vad, melyet a bécsi udvar századok óta kergetett: Meg van az einheitliches Österreich. — Magyarországon megfogták a dualismus törével, a Riesengebirgen megfogták volna a cseh propositió hálójával.

Gróf Beust ezt megbuktatta.

Hiszen kérem, ha csak ezt buktatta volna meg! és megbuktatta volna saját szakállára, a nélkül, hogy Andrássy ujjait vette volna igénybe a Centralisták számára a gesztenyét a parázsból kikaparni; ha megbuktatta volna a nélkül, hogy a halálosan megsértett nemzetek gyülöletét az én hazámra huszitsa; én azt mondanám: legyen áldott az óra, melyben Beust ur elhagyta Dresdát, hol egykor feledhetlen barátomat, az aranytiszta lelkü Teleki Lászlót elfogatta. — De ő hazámat, a jobb sorsra méltó ártatlan Magyarországot keverte bele a Catastrófába, s ezért tőlem, ki magas missiókról nem álmodozom, hanem hazámat a religiositás kegyeletével szeretem, megérdemelné, hogy azt mondjam: legyen neve, emléke meg. — — — — — De hadd ne irjam le a szót. Megolvassa azt iratlanul is a történelem logicája.

Ez a dynastia? No hiszen én számüzött vagyok, számüzöttnek nincs dynastiája. De a számüzött lát, bár ha szitát tartanak is szeme elibe. S én azt mondom: azon szerencsétlen perez óta, hogy az öreg Metternich az Osztrák Magyar monarchián kivül sehol a világon nem létező nemzetiségi kérdés felszitása által, a dynastiát a bukás lejtőjére, a nemzetet pedig a legszerencsétlenebb viszályokba sodorta, soha ember veszélyesebb hibát nem követett el, mint gróf Beust elkövetett az által, hogy fel nem ismerve az időnek jeleit s a birodalom felmaradhatásának életfeltételeit, az osztrák birodalom állami személyiségre jogosult országai autonomicus törekvéseinek utját állotta.

Megérdemlené, hogy perbe fogják. — Volna reá világos törvényes alap az 1867. XII. t. cz. 27-dik §-ában. — E helyett persze herczeggé teszik. Kedves egészségére kivánom. Hanem a diploma átadásakor a „heil dir im Siegeskranz“ helyett bizony opportunusabb volna a „miserere.“

De hát miért követte el gróf Beust ur ezen hibát? azért, mert félt az osztrák centralista pártot elkedvetleniteni. — Azt gondolja, ez a párt oly erő, hogy tőle függ a jelen és a jövendő. Teved. Tévedése helyzetének természetes következése. Ő a bécsi Burg körül él. — Nem hall maga körül mást, mint a centralisták hatalomvágyódási zsongását. Nagyon hangosak. De a hang még nem erő. Egy „maki“ majom nagyobb lármát csinál, mint száz elefánt. — A nép az erő. Azt Beust ur ugy látszik, nem ismeri. Természetes, hogy nem ismeri, de baj. — Ő okos ember, tegye csak kezét az osztrák nép üterére, hallgassa meg e nép becsületes szivének lüktetéseit, és látni fogja, hogy a centralista pártnak nincs a nép szivében gyökere. — Az a nép szabad akar lenni. S centralisatió a szabadság átka. Az a becsületes mivelt osztrák nép igen jól tudja, hogy csak ugy számithat saját jogainak tiszteletben tartására, ha mások jogait tiszteletben tartja. Nem kiván az uralkodni a cseh felett, s a birodalom biztonságának titkát nem alkotmányokban, hanem a szabadságban és a népek elégedésében tudja rejteni. — Fejemet teszem reá, hogy ha minden alakoskodás nélkül, ma felteszik a kérdést az osztrák népnek tisztán: „Centralisatiót akartok-e vagy autonomiát?“ az autonomiára fog szavazni. S ha az „einheitliches Oesterreichről“ beszélnek neki, azt fogja felelni: „Wir wollen das Recht, und ein freies Oestereich. Recht und Freiheit sind die sicherste Einheit.“

Utóbbi időkben nagy változás jött gróf Beust ur álmaira, mint Byron mondaná. Hajdan ugy látta, hogy a belnyugalom megszilárdulásában kell „a beteg ember panaceáját keresni: ma ugy látszik már nem fél háborusságot, viszályt provocálni. Honnan e változás?

Talán meg tudnám mondani, ha megkérdezném csillagaimat, növényeimet, ásványaimat. — Sokat megmondanak ezek annak, ki velök társalogni tud. Mert megtanitanak felismerni Isten ujját, s megérteni az anyagi s erkölcsi világ eme nagy törvényét: „ilyen ok, ilyen okozat,“ mely a történelemben is szintugy uralkodik, mint a parányok csoportulásaiban. — Hanem bizonyos találkozásokról s ölelkezésekről kellene discurálnom hatalmas Caesarok és hatalmas miniszterek közt „in conspectu Andrássy.“ — De én oda nem voltam hivatalos. — Hát hagyjuk annyiban. Csak négyet akarok gyöngéden érinteni.

1) Kár volna annak kipuhatolására költséget és fáradtságot veszteget ni, ha nem szokták-e Berlinben „in Camera sinceritatis“ azt declamálgatni, hogy: „Ich zähle die Häupter meiner Lieben, und sieh! mir fehlt ein theures Haupt.“ — Azt minden puhatolás nélkül is tudni lehetett, hogy Bismarck herczeg nem bolond ember. Meg tudja ő az időt választani. O nem Kemény Zsigmond, hogy két ebédnek is neki üljön. Csak most ebédelt „Alsaciát“, nem bolond, hogy „Ausztriát“ táplaltasson a porosz hegemoniának, mielőtt azt az ebédet is megemésztette, meg sok mást is, a min rágódnia kell. Indigestio lehetne belőle. — Vacsora ideje még messze vagyon. „Bye and bye.“

2.) Ha e részben megnyugtatva, attól tart Beust gr. hogy Ausztria önkint elmegyen — Németnek, hát biz az olyan eventualitás, a mi bizony „az idők sorában“ megtörténhetik. A nagy mágneseknek természetökben van, hogy a kis vasat magukhoz vonják. De ha azt gondolja, hogy ennek az által veheti elejét, ha az osztrák centralista pártnak hizeleg, nagyon roszul számit. Ennek csak az lehet következése, hogy Ausztria meg nem marad, a többi meg elvész. A pilitika egyik főszabálya ez: „il me faut jamais vouloir l' impossible.“ Ha ausztriát csak a többi nemzetek feletti uralkodás árán lehet megtartani, hogy el ne menjen németnek, hát nem lehet megtartani. Mert ez az uralkodás a „l'impossible.“ Hanem az impossiblet kergetve a possiblet el lehet veszteni.

3.) Ha azt gondolják, hogy a porosz segitségkiáltása ellensulyozván az orosz támadás veszélyét, most már lehet menni belviszályt provocálni, kimondhatlanul csalatkoznak. Külsegitségre támaszkodással kültámadást parirozni lehet, de belső felbomlásnak elejét venni nem. A cseh kérdésben követett politika belső felbomlására vezet. — Végre:

4.) Van-e a történelem logikájában még hely az osztrák birodalom számára? azt most nem akarom vitatni — nem érzek kedvet most beállani harangozónak, hanem annyit mondani merek s mondok is, hogy ha e birodalomnak még jövendője lehet, csak a personalis unio még pedig minden állami személyiségekre jogosult nemzetekre kiterjesztett personal unio alapján lehet. Mert csak ez alapon lehetséges a nemzetek jogszerü aspiratioit az uralkodó közösségével harmoniába hozni. Ha ez nem tetszik, hát — „De profundis.“

Öreg ember vagyok, de azért még én is megérhetem.

— — Szándékozom is.

Kossuth.

UJDONSAGOK.

* **A debreczen-miskolczi vasut** ügyében, biztos helyről vett tudósitás folytán, örömmel tudatjuk, hogy azon tiz vasutvonal soraiban, melyek a legközelebb kötött nagyszerü vasutépitési elöleges szerződések alapján rövid idő alatt a képviselőház elé fognak terjesztetni, a debreczen-miskolczi vonal kitünő helyen szerepel. Tehát bizton lehet remélni, hogy e vonal ki fog épittetni anélkül, hogy a derék érdekeltek

---

TÁRCZA.

A VILAGTALAN LEÁNYA
vagy
CONCINO CONCINI.
— Franczia regény —
GONZALES EMANUELTÖL.
(Folytatás.)

Második rész.

Concini őrgróf megigéri, hogy egy szép sökevény hölgyet kinyomozand.

— Őrgóf ur, — szólt a király — én az ország kormányának vezetését saját önkényére bizom önnek. Az ön elvei nyomán képződnek anyámnak óhajai, szendvélyei és gyülölete. Mi azt nagyon is jól tudjuk, hogy fiatalok, betegesek vagyunk arra, hogy a nagy gonddal járó terheket viselhessük. Én tehát mibe sem akarok avatkozni. De azért részemre is követelek annyit, hogy én kedvteléseimben, szivviszonyaimban ne háborgattassam.

— Sire! ugyan ki merné ezt cselekedni?

— Mindjárt hallani fogja ön. De ne szaszszon félbe. Nekem kevés kebelbarátom van. Az egész környezetemet önnek köszönhetem. Ha Albertet, ki még ép oly fiatal mint én, továbbá a szegény Pluvinelt, ki engem a lovaglásban oktat és Préaux-t, ki a tudományokba vezet be — nevezem, az én rendelkezésem alatti létszám be van zárva. De nem, mégis feledtem valakit, a derék Vitry testőrszázadost.

— Azt a nyers és faragatlan embert Sire?

— Hadd legyen ő az, de anyámnak hü embere volt. Aztán engem a fegyverforgatásban oktat. Ő rendkivül ügyes . . .

— Különösen a pisztolylövésben, mert azt beszélik, hogy gyakran gyakorolja magát a gipsz-bábok leverésében, melyek hozzám hasonlitanak.

— Ejh, csak látom, ön is szeretné őt sötét szinben tüntetni elé Concini ur, a hogy önt a párizsi nép nevezni szokta. És ez onnan van, mert ugy emlékszem, hogy egykor azt tanácsolta atyámnak, hogy önt küldje vissza Olaszországba. Csak hogy anyám nem tudott öntől megválni őrgróf ur és én azt hiszem, hagyjuk most őt és térjünk át saját ügyemre.

— Én még most sem vagyok képes kitalálni, mily szemrehányást érdemlek én Thorsteim Krisztina kisasszony miatt, — szólt Concini derült mosolylyal.

— Ugy, tehát ön nem akarja őszintén bevallani, — szólt a király hdl az apródra, hol Luynesre tekintve — a mit óhajtok. Ön őrgróf bizonnyal nem nyujt nekem segédkezet, ahonnan szükséges lesz önből harapófogoval a szót kicsikarni, mint a hogy a vizsgálóbirók szokták.

— De hát mit kell felségednek bevallanom? — kérdé az őrgróf türelmetlenül, nem nyomhatva el bosszankodását a tanuk jelenléte miatt, kik többszöri lealáztatásán jelen voltak.

Szünet mulva igy szólt a király:

— Thornseim asszony a királynő felolvasóinak egyike volt. Erényei és kegyes élete tiszteletet követeltek. E szegény nő beteges levén, olykor leánya helyettesité a fölolvasásnál. Thornsteim Krisztina kisasszony szende ártatlan teremtés, még tökéletes gyermek. Habár szép mint az angyal, még mit sem tud bájai felől. Nem hasonlit ama fajtalan nőkhöz, kik udvarunkban kétes erkölcsi magaviseletükkel botrányt idéznek elő. Ha körében lenni szerencsés valék, elfeledtem unalmamat, szenvedéseimet. Nos őrgróf ur e tiszta és ártatlan örömtől ön megrabolt engem.

— Én, Sire? — kiálta föl Concini, tettetve, mintha a legnagyobb mérvben meglepné e nyilatkozat. — Felségedet megint félre vezették. Valamely semmirekellő fülbesugó rágalmazott ismét felséged előtt.

A király nem szakitá a beszélőt félbe, mig szeméből a bosszuság lángja lobogott.

— Nos, nem ön volt-e az, őrgróf ur, ki egykor, midőn Krisztina imakönyvével a királynő kabinetjében várakozott, meglepte, s tolakodó magaviseletével elrémité. Nem ön volt-e, ki szerelmi vallomásával gyötörte e szegény leánykát? Nem ön volt-e ki szentségtelen kezekkel kiragadta kezéből az imakönyvet, midőn azzal piruló arczát eltakarva, önnek mit sem válaszolt. Ki tudja, mennyire nem vitte volna ön szemtelenségét, ha Mária asszonynak közbejötte, az ön határt nem ismerő vakmerőségének véget nem vet?

A királyt egészen fölhevité a beszéd s arczát lázas pir vonta be.

Concini pedig nem fékezhette dühét eléggé, lábával toporzikált.

— Sire, ki az én vádlóm? ki az a kém, kinek mérges nyelve engem felséged előtt rágalmazni merészelt?

Szemét ugyan ekkor megvetőleg, büszkén, haragosan veté Luynes Albertre, kinek bátor, rendületlen magatartása a florenczi előtt oly kihivónak tünt fel.

— Hát az nem ön volt-e őrgróf ur, ki egy szép reggel kápolnánk szenteltvizmedenczéje mögé állott s midőn Krisztina anyjával belépett, s ujját a szenteltvizbe mártá, ön nem tekintve a helynek szentségét, a szüznek kezét megszoritá és ugyanakkor egy levelet nyomott keblébe, melyben tőle titkos összejövetelt kért.

A florenczi, ki mindinkább zavarba jött, reszketett fölindulásában.

— Az a gyalázatos, ki engem ily undok rágalommal illetett, hazudott felségednek. De én megbosszulom magamat. Nevét, nevét kérem a rágalmazónak, felség!

— Azonnal megtudja ön őrgróf ur és ő az ön fenyegetéséből hasznot fog huzni, — szólt a fiatal király oly méltóságteljesen, mely a kegyenczre nem téveszté el hatását.

(Folyt. következik.)

által józan számitásuk folytán tett nagy áldozatok igénybe vétetnének. Debreczen vasuthálózata e nyugoti rövid összeköttetés által ki lesz épitve, s ennek folytán kereskedelmi fontossága internationalis magaslatra fog emelkedni!

* **Városi közgyűlés** lesz november 22-kén délelőtt 9 órakor. Tárgy: a birtokrendezési javaslat tárgyalásának folytatása.

* **A városi szervező bizottmány** azon osztálya, mely a belügyi munkálat készitésével foglalkozik, tegnap tartott ülésében annyi előhaladást tett, hogy elkülönitette a közigazgatási és gazdasági ügyeket egymástól, egyuttal a közgyülési teendőkön is sort vett s azokat összeállitotta; azonban végleges megállapodás még létre nem jöhetett a mindig előforduló elvi kérdések felett folytatott hosszas, de tanuságos és szükséges viták miatt. Egyuttal a szakfőnököknek meghagyatott, hogy eljárási ügykörükben szerzett tapasztalataik eredményét, ugy a tárgyak elsorolására és az eddigi ügymenetre, mint a jövő kezelés czélszerüségére tekintettel, lehető rendszeres javaslataikban legfeljebb egy hét alatt, tehát nov. 25 ig terjeszszék elő; a mikor is e nehézkes munkálat kellő előhaladásnak indulhat. Egyelőre azon ohajtás is kifejeztetett, — a mi a beterjesztett javaslatban is hangsulyozva van — hogy a kapitányi hivatalnál a helyirendőrség kezelésére külön osztály alakittassék, s igy ezen, eddigelé az országos rendőri ügyekkel elhalmozott kapitányi hivatal által kellőleg nem érvényesittethetett fontos feladat is kiváló figyelemben részesittessék; végre kilátásba helyeztetett, hogy a városi számvevőhivatal helyett czélszerübb könyvvezetőség rendszeresittessék.

* **A debreczeni takarékpénztár** is belépett az alakulásban levő „Tisza" biztositó társulat alapitói közé.

* **Szűcs István** „Debreczen város történelme" czimü müvének 3-dik kötete pár hét alatt Debreczen város könyvnyomdájából kikerülve a sajtót elhagyandja, s eként az öszszes mü, az olvasó közönség kezébe jutand. E harmadik kötet a város történetét a legujabb időkig adandja; ábrákon mutatván fel a város határterületét, a polgárok régibb időbeli ruhaviseletét valamint a collegiumi diákok hajdankori egyenruháját is, különböző változatokban. Figyelmeztetjük az olvasó közönséget ez érdekes münek megszerzésére, azon hozzáadással, hogy az előfizetési 5 frtnyi ár a harmadik kötet megjelenésével le fog járni. Kik tehát a jelzett müvet a fent kitett áron ohajtják birni, az előfizetési árt, fentirt tulajdonos szerzőnél kiscsapó-utczai 767. sz. alatti lakán, lefizetni siessenek, mert a 3-ik kötet megjelenésével az összes mü már 6 fton leend kapható.

* **A germanisatio** nyoma még oly téren is kezd mutatkozni, a mely eddigelé ment vala az ily veszélyes befolyástól. Ugyanis a néhai derék polgár s honvéd Tóth Sámuel örökösei német folyamodványnyal járultak az igazságügyminiszteriumhoz, öröklési igényeik érvényesitése végett. Habár elhiszszük hogy e ballépésre rosztanácsadók által vétettek is, mégsem hagyhatjuk e mozzanatot emlités nélkül, mely tiszta magyarajku polgárságunk soraiban mindenesetre feltünő és megrovást érdemlő cselekvény.

* **A nőegylet javára** 10 kros gyüjtések utján Török Pálné választmányi tag 5 ftot, Fischer Gy. bankigazgató pedig 15 frtot gyüjtött. —

* **A nőegyleti árvaház** javára gr. Hugonay Bónizs Szerena 50 frtot küldött.

* **A képzőművészeti társulatnak** gróf Bethlen-Mikó Róza aláirási ivén tagjai lettek báró Josinczy Miklósné, özv. Tikos Istvánné, Kohn Móriczné, Fürst Mátyásné, Reviczky Izabella, Kaffka Károly, Sebes Izabella, gróf Kornis Zsigmondné, Dragota Erzsébet, özv. Fekete Baranyi Eugenia, Nagy Amália, Ferenczy Ferencz, Luchs Albert, Stegmüller Sándorné, Lobmayer Józsefné, Farkas Irma, Varga Lajos, Révész Bálint, Graefel Györffy Róza, Áron Manóné.

* **A helybeli tornaegylet** folyó hó 19-én vasárnap délután 3 órakor választmányi ülést tart a fő isk. II-ik teremben. Tárgyak: alapitók — pártolók s müködők hátralékairól intézkedés, előtornászok választása, — tisztujitó közgyülés idejének meghatározása s több folyó ügy.

* **Az orsz. m. képzőművészeti** társulat választmánya Simonffy Imre főkapitányunkhoz intézett levelében dicsérő elismeréssel emlékezik meg azon érdekeltségről és hazafias buzgóságról, melyet Debreczen város mivelt közönsége, a társulat anyagi és szellemi érdekeinek előhaladása iránt, az itteni kiállitás alkalmával tanusitott s a bizottsági tagoknak, különösen pedig főkapitányunknak, mint a kiállitási bizottság elnökének, a társulat érdekében kifejtett buzgalmáért s előnyös intézkedéseiért köszönetét nyilvánitotta.

* **Folyamodászápor.** A debreczeni tvszéknél, s a hozzá tartozó járásbiróságoknál 33 állomásra hirdettetett az igazságügyminiszterium által pályázat, és pedig 1. A debreczeni törvényszéknél 3 jegyzői 1 irodaigazgatói, 2 irodatiszti, 6 irnoki, 1 fogházfelügyelői, 3 telekkönyvvezetői, 2 segédtelekkönyvveztői 4 telekkönyvirnoki állomásra; 2. A debreczeni járas biróságnál 2 irnoki; 3. a székelyhidi járásbiróságnál 1 telekkönyvvezetői, 1 segédtelekkönyvvezetői, 4 irnoki állomásra; 4. a derecskei járásbiróságnál 1 irnoki, 5. a szoboszlai járásbiróságnál 1 irnoki, összesen 33 állomásra. Ezen 33 állomásra 244 egyén folyamodott.

* **A specialitások** árultatása még most sincs Debreczenben megengedve. Nem a pénzügyigazgatóság ellen szólalunk itt fel, mert az, ez ügyben igazán oly buzgalommal járt el, hogy azt nem lehet eléggé méltányolnunk. Igy a hiba nem ott, hanem fönt a pénzügyminiszteriumnál keresendő. Kerkapolyi urnak valószinüleg nincs tudomása e visszaélésről, sem arról, hogy innen a p. ü. igazgatóság már hány felterjesztést küldött fel; — talán majd tudomása lesz akkor, ha a mint tudjuk, ő hozzá egyenesen fog ez ügyben a közönség részéről számos aláirással ellátott felterjesztés menesztetni.

* **A főiskola** egyik tantermében, a nyilvánosságra hozott jelenet felől, illetékes helyről tudósitást vettünk, s annak folytán ezennel közöljük, hogy azon esemény, a mint az, az iskola négy fala közt lefolyt, sokkal inkább magán jellegünek tartatott, mintsem hogy a nagyközönség elibe hozatásra jogosultsággal birt volna.

* **Az emlékkerttársulatot** jóakarólag figyelmeztetjük, hogy a nyugoti emlékkertben levő vizmedenczére fedelet csináltasson, és pedig mielőbb; mert legközelebb is egy iskolás gyermek esett belé, s több ily eset adta már elő magát, ami életveszélylyel jár. Azt hiszszük, hogy helyesen teszünk, ha e tárgyra a rendőrség figyelmét is kikérjük.

* **A varosunkban ujonan készült kőutak** tisztitására az uj évtől fogva utkaparók is fognak alkalmaztatni. Mi azt hiszszük, hogy erre nem kellene az uj évet várni!

* **A tiszaszabályozási** társulat folyó hó 23-án délután 4 órakor közgyülést tart Debreczenben a városház nagy tanácstermében.

* **Psenyeczki Nagy Sándor** franczia önoktatási leveleiből megjelent az 1. rész 5. levelének 839-ik leczkéje. A legmelegebben ajánljuk e füzeteket olvasóink figyelmébe; egy levél ára 30 kr.

* **A törvényszéki szolgaszemélyzeti** állomásokra nem hirdettetett pályázat, hanem a t. szék elnöke utasittatott, hogy a hozzá beérkezett folyamodások nyomán, tegyen felterjesztést és javaslatot a miniszteriumhoz.

* **A dal és zeneegylet** házihangversenyének tegnap a locspocs idő nagy ellensége volt, s igy nem látogatták kellő számmal.

* **A darabos-utczaiaknak** kijutott, a mennyiben ott most csinálják a csatornát. Ez utczán ma holnap léghajókon lehet csak közlekedni.

* **Rottenburg** szépirási tanitóra ujolag felhivjuk a közönség figyelmét. Tanitványai meglepő előmenetelt tanusitanak. Külön órákon az egész tanfolyam ára a magyar és német szépirásra 15 ft. Közös órákon 10 ft. Tanulóknak 6 ft. —

* **A burkolatfát** a hatvan-utcza elején levő emeletes ház előtt 10 nap előtt felszaggaták, s ott azóta egy nagy gödör tátong. Bizony bizony kitöri benne a lábát a rendőrség egyik tagja.

* **A pesti vakok intézetének** 8 növendéke érkezett Debreczenbe, s itt tegnap este közép számu közönség előtt a Bika éttermében hangversenyeztek. —

Fővárosi értesitő.

** Esküdtszéki tárgyalás volt Pesten e hó 16-án, vádló Stelczer Frigyes volt, vádlott Paulini Tótb Vilmos, s felmentetett.

** A protestans egylet felhivást bocsátott ki a munka elkezdése végett, inditani fog egy lapot is, két pályakérdésre 900 frtot áldozott.

Délutáni posta.

— Bécs, nov. 17. A N. fr. Presse helybeli lapok kétkedésével szemben a leghatározottsbban fenntartja azon közleményét, hogy ő felsége a szerdai kihallgatás alkalmával végleg elvetette Kellersperg programmját. Kellersperg küldetése azon vonakodáson szenvedett hajótörést, hogy Gácsország számára külön minisztert hozzon javaslatba, mig Andrássy már alkudozott is Grocholskival; továbbá azon követelésen, hogy a törvénytelen tart. gyülések feloszlattassanak; végre mivel belátták, hogy legfelsőbb helyütt azon értelemben magyarázzák az alkotmányhoz való visszatérést, a mint ő azt felfogta volt. Az ideiglenes miniszterium valószinüleg hoszszabb ideig fog felállani. Egy reaktionarius kabinet Goluchowski avagy Taaffe alatt van határozottan kiszemelve.

A „Debreczen" eredeti

MAGÁNTÁVIRATAI.

= **Bécs, nov. 18. Kellersperg küldetése véglegesen meghiusult. Andrássy ez ügyben inkább szenvedőlegesen viselte magát.**

= **Haaga, nov. 18. A második kamara elhatározta, hogy a római követség megszüntettetik.**

= **Roma, nov. 18. A „Fanfulla" lap jelenti, hogy Andrássy biztositotta az olasz követet barátságos érzelmeiről, és azon szándokáról, hogy az Olaszországgal való barátságos viszonyokat fen fogja tartani.**

Távirati tudósitás

a bécsi tőzsdéről nov. 18-ról.

Arany . 5 frt 59 kr. — Ezüst . . 116 frt 90 kr

Felelős szerk. s kiadótulajdonos: OLÁH KÁROLY

HIRDETÉSEK.

Vilmos Károly sörcsarnoka.

Van szerencsém a n. érd. közönséggel tudatni, hogy a czegléd-sas-utczai házamban levő, a nagy városi sörcsarnokok mintájára és a nagyérd. közönség teljes kényelmére a legnagyobb tisztasággal és legjobb izléssel berendezett

sörcsarnokomban

minden héttőn és pénteken **Oláh Józsi** zenekara által

ZENEESTÉLY

tartatik mely alkalommal a legujabb dalmüveket fogja bemutatni, melyre is ezennel a n. é. közönséget tisztelettel meghivom.

Jó magyar izlésü ételekről, kitünő jósága kőbányai sörről, a legjobb faju borokról, gyors és pontos kiszolgáltatásról kezeskedni fogok.

A n. é. közönség irántam eddig tanusitott nagybecsü pártfogását továbbra is kérve maradok tisztelettel

Vilmos Károly
vendéglős.

490 3—1

URI DIVATRAKTÁR!

A már 27 év óta fenálló s négy év óta sajátommá vált, minden az uri divat és pipere köréhez tartozó helybeli üzletemet, mint minden évben ugy most is személyesen tett — s már megérkezett bevásárlásom folytán bőven elláttam, különösen pedig bel- és külföldi:

kalapok nyakkendők és keztyükkel,

továbbá — gallérok és kézelők, **angol chifon és oxford fehér és szines ingek,** Duxer Vigogne Vatmoul Selyem-Crep alsó és felső téli ingek és nadrágok, **czérna és gyapju harisnyák, lack, gumi, posztó és szarvasbör kamaslik;** batist, vászon- és selyem zsebkendők, **gyapju, selyem schawlok és Cachenezek;** angol Plaidek, szijak, utazó-szőnyegek, vizmentes gyapju és gumi köpenyegek és takarók; **Manchette és Chmisette gombok, nyakkendögyürük és tük;** illatszerek; **sétabotok, agarász, lovagló és lóhajtó ostorok;** szemüvegek, és szinházi látcsövek; **pénz. levél és szivartárczák;** tollkések, **fésük;** fog köröm, haj és ruhakefék, **nadrágtartók és harisnyakötők,** reggeli czipő és sapkák;

dohányzó, utazó, vadász- és lovagló kellékek

és számtalan ezekhez tartozókat mind méltányos ár, mind nagy választék tekintetében tisztelettel jesen a n. é. helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe ajánlom

Kubinyi Kálmán
Debreczenben.

156

Hirdetmény.

A m. k. pénzügyminiszterium részéről a m. k. dohánygyárak és beváltó hivatalok részére 1872. évben szükségelt 3 nyüstös és kóczvászon zsinegvászon (Spagatleinwand) továbbá vastag és vékony kötelek, zsinegfonadék (Spagatgeweben) csomagoló és varró zsineg (Pakkel und Nähspagat) és tehéritetlen varró czérna szállitására nézve ezennel versenytárgyalás irat k ki, melyhez irásbeli bélyegzett a 10 perczent bánatpénz letételéről szóló pénztári nyugtával ellátott és pecsételt ajánlatok a pesti m. k. dohánybeváltó felügyelőségnél (sótér 4-dik sz.) legfeljebb 1871. évi decz. 6-kán déli 12 óráig benyujtandók.
491 1—3

A szállittandó mennyiségek körülbelől következők:

a) 57,000 bécsi rőf $^4/_4$ rőf szélességü háromnyüstös vászon zsákokba b) 58,000 kócz „ c) 22,000 $27^2/_4$ hüvelyk széles kócz vász. d) 390 bécsi öl $9^2/_4$ —$18^3/_4$ hüvely szél. zsinegvászon e) 600,000 bécsi rőf $^4/_4$ rőf széles, kóczvászon begöngyölésre f) 2900 zsinegfonadék (Spagatgewebe) g) 100,000 drb $7^1/_2$ bécsi öl hosszu vastag 12.000 dr. vékony bálkötél h) 10720 bécsi font varrózsineg i) 801 ℔ csomagoló zsineg és k) 862 ℔ tehérittetlen varró czérna.

A szállitandó áru minősége a dohánygyárak és dohánybeváltó hivatalok melyekhez, mely időben és mennyiségben szállitási feltételek az egyideüleges részletes B. hirdetményből látható, mely minden m. k. dohánygyárnál, dohánybeváltó felügyelőségnél és beváltó hivataloknál központi igazgatóságának gazdászati hivatalánál Bécsben, végre valamennyi cs. k. osztrák dohánygyárnál megtekinthető.

GYAKORNOK

keresetetik.

Egy 13—14 éves jó házból helybeli születésü fiu, a kivánt előismeretekkel ellátva, mint gyakornok azonnal felvétetik

Rott Lipót és testvére divat áruk kereskedésébe Debreczen piacz téren, takarékpénztári épületben.

Bővebb értesitést ugyanott kaphatni.

161 3—?

Hirdetmény.

A nagyerdő alatt a hadházi ut mellett

két hold majorsági föld eladó.

Értekezhetni Ábrahám László ügyvéddel piaczutczai 2143 sz. lakásán.

480 4—3

Vizsgáljátok s tartsátok meg a jót.

Számtalan esetben jónak bizonyult s orvosi tekintélyek és magánosok tanusitványai által kitüntetett gyógyszerek.

Dr. Miller mohnövény-nedve.

Leghathatósb szer köhögés, mellhurút, nátha, nyálkásság, rekedtség, kezdődő tüdővész, továbbá gyermekek szamárhurutja ellen; ezer meg ezer esetben bebizonyulva.

Egy üvegtégely ára pecsét és használati utasitással 3 nyelven 51 kr.

Hála- és elismerő irat.

Kellemes kötelességem dr. Miller urnak jeles „mohnövény-nedvéért" hálás köszönetemet ezennel nyilvánosan kimondani. Én ezen nedvet magam- és családommal erős meghüléseknél meglepő sikerrel használtam. Bukurest, október 8-án 1870. **Bibesco N.** ezredes.

Dr. Miller óvbalzsama görcsök ellen.

Törvényes- vegytani elemzés szerint 1868 april 8-áról a növényország leghasznosabb nemeiből leg szorgalmatosabban készitve, erősitő és üditő hatásánál fogva messzire kitünőleg ismerve a gyomor és végbél nyálkássága, emésztéshiány, gyomorgyengeség, görcsös gyomorbaj, vérhas, puffadás és kolikafájdalmak ellen.

Ezenkivül leghathatósb és legerősebb szer hosszas s kimeritő betegségek után.

Eredeti, horgonykupakkal, pecsét és használati utasitással 3 nyelven ellátott üveg ára 1 frt 50 kr. Egy kisebb üveg 80 kr.

Beküldetett.

Önnek jeles óvbalzsama következtében több éves gyomorbajom, mely már annyira megrosszabult, hogy semmiféle ételt sem valék képes élvezni es megemészteni, láthatólag javult, ugy hogy biztosan remélem, miszerint elveszettnek hitt egészségemet vissza fogom nyerni.
444 1—28

Sziveskedjék ön postafordultával még 6 üveget küldeni nekem e balzsamból.

Legörömestebb ragadok meg minden alkalmat, hogy a Miller-féle óvbalzsamot melegen ajánljam.

Fogadja ön ezennel mélyen érzett hálája lekötelezette

Karácsoni Károly,
cs. kir. osztr. sóbánya igazgató s az oláhországi technikai sóbánya-kar elnökének.

Debreczenben kapható egyedül **Stenczinger Károlynál** ugy szinte Aradon W. Sz. Prinner F. Stribel, Tomri és Freiberger, Kassán Waudratsek G. Nagy Várad Jánky A, Mohács Kögel Antal Eger Schuttag György, Nagy Kanizsa Nendvich J. Pest Török J. gym. Pancsova Ivánovits B J., Győr Dasenberg J: Zsombor Wendinger A F. Szeged Talmayer A. Poson Kiss gyógyszerész, Székes-fehérvár Legman A. Temesvár Quiring A. gyógyszerész Esseg Czurda R. gyógysz. Ujfaluban Karakas Imre, P.-Ladányban Mogyoróssy Lajos uraknál.
444 10—22

Férfi divatterem megnyitása

Debreczenben

Czeglédutcza 2-dik sz. a.

Tisztelettel értesitjük a nagyérdemü helybeli és vidéki közönséget, miszerint egy rég tapasztalt hiányt pótlandók, a helybeli czeglédutczai 2. sz. a. (a pénzügyhatósági) épületben mai napon férfi divattermet nyitottunk meg, melyben a férfi pipere köréhez tartozó czikkek, u. m. nyakkendők, keztyük, nadrágtartók, flanellingek, harisnyák, inggallérok, zsebkendők, shawlok, angol plaidsek, illatszerek, utazó eszközök, ing-gombok, sétabotok, esernyők, különösen pedig:

férfi fehérnemüek és kalapok

legujabb divatu és gazdagon ellátott raktárával, olcsó árak mellett és pontos szolgálattal állunk a n. é. közönség rendelkezésése

Midőn ezen Pest hasonló szakmáju, első üzletének mintájára felszerelt férfi divattermünket a n. é. közönségnek szives figyelmébe ajánljuk, vagyunk tisztelettel

Rott Lipót és Testvére

Czegléd-utczán 2. sz. a. és Piacz-utczán a takarékpénztári épületben.

Vidéki megrendelések rögtön teljesittetnek.

Debreczen, 1871. Nyomatott Telegdi L. betüivel.